

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru ratificarea Protocolul adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale	Provocările pe care le ridică lupta împotriva fenomenului criminalității informatice, diversificarea tot mai mare a tipurilor de infracțiuni comise prin intermediul sistemelor informatice, dar și necesitatea creării unui cadru juridic adecvat, atât la nivel național, cât și internațional, care să creeze instrumentele necesare combaterii acestor infracțiuni, sunt subiecte des abordate, ținând cont de complexitatea și nevoia unei abordări total diferite a criminalității informatice. În scopul de a ține pasul, în domeniul dreptului penal, cu dezvoltările tehnologiei care oferă mijloace sofisticate pentru utilizarea Internetului în scopul săvârșirii de infracțiuni, la nivelul Consiliului Europei a fost negociată și, ulterior, adoptată, Convenția privind criminalitatea informatică (Budapesta, 23 noiembrie 2001). România a semnat Convenția la data de 23 noiembrie 2001 și a ratificat-o la data de 12 mai 2004. Având în vedere că, în cursul negocierilor Convenției părțile nu au reușit să ajungă la un consens cu privire la includerea și a altor fapte, s-a decis ca acestea să fie reglementate, ulterior, printr-un Protocol adițional. În consecință, Adunarea Parlamentară, prin Avizul nr. 226(2001) asupra Convenției, a recomandat elaborarea de îndată a unui protocol la Convenție cu titlul „<i>Lărgirea domeniului Convenției în scopul includerii unor noi forme de infracțiuni</i>” cu sarcina de a defini și incrimina, printre altele, răspândirea propagandei rasiste. Astfel, la data de 28 ianuarie 2003 a fost adoptat la Strasbourg Protocolul adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice. România a semnat Protocolul la data de 9 noiembrie 2003 sub rezerva ratificării.
--	---

2. Schimbări preconizate	Atitudinile rasiste, antisemite și xenofobe, amenințările și instigarea la violență împotriva unor grupuri de persoane având ca temă discriminarea pe criterii de rasă, religie, naționalitate sau de origine etnică au o istorie îndelungată în mediile clasice (cărți, ziare, manifeste etc.) Apariția Internetului a oferit, însă, un perimetru mult mai larg de manifestare pentru susținerea rasismului și xenofobiei, fiind astfel în măsură să răspândească cu ușurință și pe scară largă expresii conținând astfel de idei. Problematica manifestărilor de rasism și xenofobie săvârșite prin intermediul sistemelor informatice a constituit obiectul preocupărilor la nivel internațional în vederea găsirii unei soluții care să îngrădească astfel de forme de exprimare. Protocolul adițional extinde aria de aplicare a Convenției, incriminând infracțiunile de propagandă rasistă și xenofobă. Ratificarea Protocolului va permite pe de-o parte armonizarea dreptului penal în vederea combaterii cu eficiență a rasismului și xenofobiei comise prin Internet, iar pe de altă parte, va facilita cooperarea internațională în acest domeniu. Prin prevederile sale, Protocolul impune statelor părți să adopte măsuri în vederea incriminării următoarelor fapte: a) <i>Articolul 3 – Difuzarea materialelor rasiste și xenofobe prin intermediul sistemelor informatice</i> b) <i>Articolul 4 – Amenințarea bazată pe o motivație rasistă și xenofobă</i> c) <i>Articolul 5 – Insulta având la bază o motivație rasistă și xenofobă</i> d) <i>Articolul 6 – Negarea, mințmalizarea grosolană, aprobarea sau justificarea genocidului sau crimelor împotriva umanității</i> Pentru a respecta obligațiile impuse de Protocol statele trebuie nu numai să dispună de reglementările respective, dar să se asigure că sunt în mod efectiv aplicate în practică.
3. Alte informații	În cel de-al doilea raport al Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI) pe anul 2002 s-a recomandat României, printre altele, ratificarea Protocolului adițional la Convenția Consiliului Europei privind criminalitatea informatică referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice. Tema ratificării documentului este reluată și în cel de-al treilea Raport ECRI despre România pe anul 2005, care cuprinde și recomandarea ca „autoritățile române să aplice Ordonanța de urgență nr. 31/2002 cu mai multă hotărâre împotriva oricăror organizații sau partide politice care propagă ideologii rasiste”. Secretariatul General al Consiliului Europei a adresat miniștrilor

	participanți la Cea de-a 25 Conferință a Miniștrilor Europeni ai Justiției, care a avut loc la Sofia în Bulgaria, în perioada 9-10 octombrie 2003, invitația de a semna o serie de instrumente juridice multilaterale încheiate sub egida acestei organizații, printre care și Protocolul susmenționat, care a fost deschis spre semnare la data de 28 ianuarie 2003. În acest sens, Președintele României a aprobat Memorandumul cu tema: Aprobarea semnării de către România a Protocolului adițional la Convenția privind criminalitatea cibernetică referitor la incriminarea actelor de natură rasistă și xenofobă comise prin intermediul sistemelor informatice, iar cu ocazia Conferinței de la Sofia, la data de 9 octombrie 2003, ministrul justiției a semnat în numele României Protocolul respectiv.
--	---

Secțiunea a 3-a

Impactul soci-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale; (i) impozit pe profit (c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
2. Modificări ale cheltuielilor	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					

bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale; (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii (c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	
7. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Proiecte de acte normative suplimentare	Armonizarea dreptului intern cu prevederile Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică s-a realizat prin adoptarea Legii nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției. Titlului III al acestui act normativ cuprinde prevederi pentru prevenirea și combaterea criminalității informatice, prin măsuri specifice de prevenire, descoperire și sancționare a infracțiunilor săvârșite prin intermediul sistemelor informatice, în vederea asigurării respectării drepturilor omului și protecției datelor personale. Articolele 1, 12, 13, 22, 41, 44, 45 și 46 din Convenție – implementate în cadrul Titlului III al Legii nr.161/2003 - se aplică <i>mutatis mutandis</i> Protocolului. Dispozițiile procedurale, mecanismele de cooperare internațională reglementate de legea respectivă vor fi în aceeași măsură aplicabile și infracțiunilor reglementate de Protocol.
--	--

	În urma analizei compatibilității prevederilor Protocolului cu dispozițiile din legislația internă, considerăm că prevederile existente în legea română asigură o implementare parțială a dispozițiilor Protocolului. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 31/2002 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.107/2006, cu modificările și completările ulterioare, reglementează modalități tradiționale de săvârșirea a unor fapte de rasism și xenofobie, iar Protocolul vizează săvârșirea acestor infracțiuni prin intermediul sistemelor informatice, care prezintă diferențe esențiale în practică privind comiterea și modul de investigare. Codul penal reglementează vizează doar anumite aspecte ale faptelor care necesită să fie transpuse în legislația internă, fără a răspunde în mod corespunzător necesităților impuse de specificul infracțiunilor informatice. Este necesară definirea în dreptul intern a unui „material rasist și xenofob” în conformitate prevederile Protocolului. Față de cele menționate, a fost necesară modificarea și completarea Titlului III al Legii 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare cu prevederile necesare implementării eficiente a Protocolului. Proiectul de ordonanță de urgență a Guvernului privind modificarea și completarea titlului III „Prevenirea și combaterea criminalității informatice” al Legii nr. 161/2003 a fost elaborat de Ministerul Justiției și se află pe circuitul de avizare. În ceea ce privește infracțiunea de insultă există, având în vedere că soluția preconizată în cadrul proiectului noului Cod penal este dezincriminarea acesteia, se impune formularea unei rezerve în sensul că România își rezervă dreptul să nu aplice articolul în cauză.
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	La elaborarea Protocolului au fost avute în vedere, mai multe instrumente internaționale, printre care, Acțiunea Comună din 15 iulie 1996 a Uniunii Europene adoptată de Consiliu în baza Articolului k.3 a Tratatului Uniunii Europene referitoare la acțiunea de combatere a rasismului și xenofobiei și Propunerea Comisiei Europene din noiembrie 2001 pentru o Decizie cadru a Consiliului privind combaterea rasismului și xenofobiei (în cadrul Uniunii Europene).
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Totodată, au fost avute în vedere și alte instrumente internaționale, printre care, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Protocolul 12 la Convenție, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, Conferința mondială împotriva rasismului, discriminării rasiale, xenofobiei și intoleranței (Durban, 31- august-8 septembrie 2001), Concluziile Conferinței

	europene împotriva rasismului (Strasbourg, 13 octombrie 2000), Studiu comprehensiv publicat de Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI).
4. Evaluarea conformității	Prin ratificarea documentului legislația României se conformează documentelor susmenționate și subliniază angajamentul ferm de a lupta împotriva criminalității informatice, rasismului, discriminării rasiale și xenofobe, alături de celelalte state partenere din cadrul Consiliului Europei, cu care împărtășește valorile comune privind protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	România a semnat Protocolul la data de 9 noiembrie 2003 sub rezerva ratificării.
6. Alte informații	Pentru a respecta obligațiile impuse de Protocol statele trebuie nu numai să dispună de reglementările respective, dar să se asigure că sunt în mod efectiv aplicate în practică. Dispozițiile existente în materie reglementează modalități tradiționale de săvârșirea a unor fapte de rasism și xenofobie, în timp ce Protocolul vizează săvârșirea acestor infracțiuni prin intermediul sistemelor informatice, care prezintă diferențe esențiale privind comiterea și modul de investigare. Pentru a se asigura o implementare eficientă a Protocolului se impune elaborarea a fost necesară elaborarea unui proiect de act normativ.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	
3. Consultări organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	
4. Consultări desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile	

Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de lege, prin avizul nr.1078/16.09.2008.
6. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

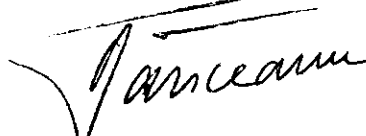
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
3. Alte informații	Nu au fost identificate.

Secțiunea a 8-a
Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	
Alte informații	

Față de cele prezentate, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care, în conformitate cu prevederile Legii nr. 590/2003 privind tratatele, vă rugăm să-l aprobați.

PRIM – MINISTRU

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Tăriceanu', is written over a horizontal line. The signature is fluid and cursive.

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU